

VÝROČNÁ SPRÁVA ZA ROK 2003

(s pripomenutím rokov 2001 a 2002 vzhľadom na projekty presahujúce jeden rok)

Aliancia žien Slovenska sa angažuje v oblasti ľudských práv, s dôrazom na ľudské práva žien. Organizácia nie je veľká počtom pracovníčok/kov, nikdy nemala interných zamestnankyne/cov a veľa práce sa uskutočnilo a uskutočňuje dobrovoľnícky. Napriek tomu zoznam uskutočnených akcií, vykonaných aktivít, programov, vydaných publikácií a aj účasti na akciách iných organizácií je dlhý a stále narastá. Tak ako v minulom období, aj v roku 2003 aktivity Aliancie žien pokračovali v tých oblastiach, v ktorých sa porušujú ľudské práva žien.

DOMÁCE NÁSILIE (NÁSILIE NA ŽENÁCH, RODOVO PODMIENENÉ NÁSILIE)

A. TELEFÓNNA LINKA A KRÍZOVÉ CENTRUM

V roku 2003 pokračovalo fungovanie telefónnej linky a prevádzka Krízového centra Aliancie žien (0903 519 550)

V tomto kalendárnom roku sme mali približne 400 novým klientiek, avšak pokračujeme aj v starostlivosti o približne 80 klientiek z minulých rokov.

Poskytovali sme najmä:

- podporu a priamu pomoc v súlade so medzinárodnými štandardmi o poskytovaní stranného poradenstva založenú na feministických princípoch
- všeobecné sociálne a právne poradenstvo
- sprostredkovanie týchto pomoci od štátnych inštitúciách,
- sprevádzanie na políciu, k lekárovi
- právne poradenstvo
- pomoc pri právnych úkonoch
- zastupovanie na súde
- psychologické poradenstvo pre obeť
- a psychologické poradenstvo samostatne pre deti obetí
- pomoc v získavaní umiestnenia v niektorom z azylových domovov.

B. LEGISLATÍVNA ČINNOSŤ

Súbežne s poskytovaním sociálno – psychologického a právneho poradenstva sme zhromažďovali jednotlivé ka a analyzovali ich z aspektu možností a obmedzení, ktoré na ich riešenie poskytuje – resp. nevie poskytnúť r súčasná legislatíva.

V máji 2001 sme začali s prípravou noviel relevantných zákonov týkajúcich sa domáceho násilia a oslovili sme k spolupráci legislatívcov JUDr. Lipšica, Mgr. Štífta a JUDr. Valovú z MS SR.

V októbri 2001 sme mali novely zákonov proti domácemu násiliu pripravené. Avšak naša iniciatíva k zmene legislatívy pokračovala lobbingom v parlamente celú jar do 19. júna 2002 (kedy boli novely schválené) sme sa venovali pracovným jednaniam a stretnutiam k zákonom (napr. s Národnou asociáciou sudkýň Slovenska, aby sme z noviel, ktoré vznikli z ich následnej iniciatívy, pomohli odstrániť nedostatky, s členmi rekodifikačnej komisie, s Dr. Rosou Logar, autorkou rakúskej legislatívy, opätovne s legislatívcami MS SR pri záverečnom formulovaní zákonov ako vládneho návrhu atď.) a tiež návštevám jednotlivých parlamentných výborov, ktoré novely prerokovávali.

Po tom, čo prezident odmietol podpísať novely zákonov Občianskeho zákonníka a vrátil ho do parlamentu na opätovné prerokovanie, sme 30.7. uskutočnili tlačovú konferenciu, aby sme na túto skutočnosť upozornili média. Parlament zákony opätovne prijal. Za Alianciu žien sa poslancom poďakovala nová organizácia Iniciatíva 5. žena, ktorá vznikla v kampani **za piata žena B.**

V roku 2002 a 2003 sme sa venovali zbieraniu informácií o implementácii tejto novej legislatívy a prvým pokusom o jej vyhodnotenie.

Boli sme prizvané do Medzirezortnej pracovnej skupiny pre riešenie otázok postavenia obetí v trestnom konaní.

C. KAMPAŇ

V poradí už 2. kampaň **à piata žena B** v rámci 16 dní proti násiliu na ženách 25. 11. 2002 – 10.12. 2002 a pokračovanie v januári a februári 2003. Bola to spoločná akcia 7 mimovládnych organizácií (Aliancia žien Slovenska, Aspekt, Altera, Eset, Fenestra, Možnosť voľby, ProFamilia, ktoré po prvom roku kampane založili spoločnú organizáciu Iniciatíva 5.), ktorá zaznamenala podľa sociológov ešte pol roku od ukončenia až 18% zapamätateľnosť. Význam tejto kampane bol hodnotený z viacerých aspektov:

- **celonárodná úroveň kampane s využitím multi-mediálnych prostriedkov**
- **spolupráca siedmich ženských MVO zaoberajúcich sa problematikou násilia páchaného na ženách v iniciatíve **à piata žena B****
- **spoločná podpora najvýznamnejších donorov dlhodobu podporujúcich ženskú problematiku**
- **získanie záujmu médií a politických strán**
- **prelomenie tabuizovanej témy a vyvolanie verejnej diskusie**
- **zverejnenie rozsahu násilia páchaného na ženách**
- **pomenovanie fenoménu násilia páchaného na ženách ako rodovo podmieneného problému, ktorého základom je asymetria moci v spoločnosti a vyvrátenie mýtov spojených s týmto problémom**
- **pripravenie spoločenskej situácie pre prijatie nevyhnutných legislatívnych zmien**
- **uskutočnenie prvého reprezentatívneho výskumu k násiliu páchanom na ženách**

OBCHOD SO ŽENAMI

A. LEGISLATÍVNA ČINNOSŤ

Jedna z noviel zákonov, ktoré sme pripravili v októbri 2001 sa týkala aj obchodu so ženami. Išlo o § 246, kde sme navrhli zmenu v súlade s medzinárodnými dokumentmi. Dosiadnutý súlad je neúplný, hoci namiesto obchodu so ženami sa už hovorí o obchode s ľuďmi a zvýšila sa trestná sadzba, ešte chýba zmena týkajúca sa obchodu s ľuďmi tak, aby rovnakým trestom ako obchodovanie s ľuďmi pri prekročení hraníc štátu bol postihovaný aj obchod v rámci štátu.

V súvislosti s plánovanými zmenami v Zákone o policajnom zbore budeme iniciovať aj novelizáciu tohto zákona tak, aby sa pod účelom predaja nerozumelo len zneužitie obeť v sex – biznise, ale aby bolo postihované aj zneužitie na iné druhy nútenej práce, v súlade s medzinárodnými dokumentmi.

B. MEDZINÁRODNÁ SPOLUPRÁCA

V problematike obchodu so ženami spolupracujeme s rakúskou organizáciou LEFOE v procese vzájomnej výmeny informácií a skúseností a spoločnej starostlivosti predovšetkým o slovenské obchodované ženy.

S rakúskou organizáciou Peregrina sme spolupracovali na hranom dokumentárnom filme Ueber die Grenzen (Cez hranice) o osudoch žien dochádzajúcich do Rakúska za prácou, resp. migrantiek, ktoré bojujú s diskriminačným postojom rakúskej spoločnosti. Film s názvom Gute Arbeit (Dobrá práca) mal premiéru v januári 2004 a stretol sa s veľkým ohlasom. Súčasne s projekciou sa otvárala aj výstava, vo Wien Museum na Karlsplatz, s názvom Gastarbajteri, ktorú pripravila organizácia Initiative Minderheiten, ktorá nás tiež uvádza v zozname spolupracovníkov.

ŠKOLENIA, PREDNÁŠKY, VÝCVIKY

Počas roka 2003 sme uskutočnili viacero vzdelávacích akcií:

A. K problematike domáceho násilia:

1. V nových priestoroch, ktoré svojpomocne rekonštruujeme sa už uskutočnili viaceré prednášky pre študentiek/ov sociálnej práce v Bratislave.
2. Niekoľko prednášok sme uskutočnili aj pre Materské centrum Drobček na Dolných Honoch v Bratislave.

3. Pokračuje aj vzdelávanie študentiek/ov práva z Trnavskej univerzity, v rámci projektu klinického vzdelávania. Projekt je dielom novej MVO, s názvom Klinické vzdelávanie TU, ktorú sme založili spolu s organizáciami UNHCR, Občan a demokracia a Helsinský výbor v študijnom období 2002/3. Aliancia vedie Klinikum domáceho násillia, tento rok s dvojnásobným počtom záujemkýň/cov oproti roku predchádzajúcemu. Voliteľný povinný predmet Domáce násillie prebieha v našej gescii, Študentky/i chodia k nám a so súhlasom klientiek sa zúčastňujú a neskôr sami vedú právne poradenstvo a pomoc pre naše klientky.
4. V rámci spoločného projektu s našou dcérskou organizáciou AdvoCats – obhájkyné žien a EsFem školíme profesionálov prichádzajúcich do styku s domácim násillím: policajtov/ky, sociálne pracovníčky/ov, lekárky/ov, sudcov/kyne, advokátky/ov. Následne potom počas stretnutí pri okrúhlym stole sformulujeme ich požiadavky na jednotlivé profesie „zo strany obetí“ ale aj zo strany ostatných profesií. Tento trojstupňový pilotný projekt smeruje k vytvoreniu manuálu na celoplošné školenie, resp. ako pomôcka pre prácu profesionálov s obeťami násillia.
5. V decembri sme boli na dvojdňovom seminári v Prahe, kde sme našej spolupracujúcej organizácii ProFem poskytli konzultácie o príprave zmeny legislatívy pre oblasť domáceho násillia. Tento seminár sa stal základom pripravovaného projektu viacerých štátov.

PUBLIKAČNÁ A MEDIÁLNA ČINNOSŤ

1. V roku 2002 sme ukončili projekt NPOA a vydali sme 4 informačné bulletiny, týkajúce sa ženskej problematiky. Sú formulované tématicky – Násillie na ženách, Reprodukčné práva, Volebné právo a Mohlo by byť lepšie o iniciatívach za zlepšenie postavenia žien na Slovensku a v zahraničí. Publikácie sme poslali aj s gratulačným listom všetkým novozvoleným starostkám. Dotlač sme využili ako učebné texty pre študentov.
2. Priebežne poskytujeme rozhovory pre rozhlasové vysielania, prispievame do novin a časopisov (Devín, Regina, Nový čas, Sme, atď.), prijímame pozvania do televíznych vysielaní (JOJ, Markíza, TA3).
3. Na základe najčastejších otázok o tzv. domácom násillí, ktoré počujeme od našich klientiek, týkajúce sa najmä novej legislatívy, sme pripravili brožúrku Domáce násillie - Stručné odpovede na najčastejšie otázky.

ČO SME EŠTE ZAŽILI

Absolvovali sme výcvik sociálneho poradenstva u ASSP v Bratislave

Absolvovali sme psychoterapeutický výcvik v Prahe a Mgr. Farkašová sa stala členkou Českej asociácie psychoterapeutov.

Získali sme nové priestory, známe ako Mliekáreň, ktoré sme renovovali.

FINANČNÁ SPRÁVA

V septembri 2002 sme získali grant od OSF na projekt Bezplatná právna pomoc vo výške 348 800,- pre poskytovateľky/ov právnej pomoci a pri nezmenenom rozpočte sme projekt predĺžili, takže ešte stále beží. Pokrýva nutný rozpočet a umožňuje nám viesť kanceláriu, linku SOS a Krízové centrum.

Od ETP Ekopolis sme získali grant 276 000,- na projekt Bezplatná právna pomoc a dopracovanie legislatívy SR pre problematiku tzv. domáceho násillia, najmä pre sociálno – psychologické a právne poradenstvo.

Od súkromnej osoby v USA sme získali dar 3 000,- USD na rekonštrukciu našich nových priestorov tzv. Mliekárne.

Mgr. Katarína Farkašová
Riaditeľka